

LES CONJUNCIONS *UT* (*UTI*) I *NE*.

Ut.

Ut o **uti**, com a conjunció subordinant, introdueix oracions subordinades i té valors diferents segons el mode verbal.

Ut + indicatiu.

Introdueix oracions subordinades adverbials (OSAdv) i fa de CC.

- **Temporal:** la conjunció es tradueix per **quan, mentre...** Algunes vegades, es reforça la temporalitat de *ut* amb les partícules *continuo, semel, primum, statim...*, que unides a *ut*, les traduirem per **tan aviat com**.

-Ut tuba signum datum est, milites arma concurrerunt.

(Quan es va donar el senyal amb la trompeta, els soldats van córrer cap a les armes.)

- **Comparatiu-modal:** es tradueix per **com, així, com, de la mateixa manera que, tal com...** Aquestes oracions acostumen a portar partícules correlatives en la principal que ja ens indiquen el valor comparatiu (*ita, sic...*).

-Vita non est ut credis. (La vida no és com creus.)

-Amicitia, ut ante dixi, necessaria est. (L'amistat, com he dit abans, és necessària.)

Ut + subjuntiu.

Pot introduir oracions subordinades substantives (OSS) en funció de CD o SUBJ o oracions subordinades adverbials (OSAdv) i fa de CC.

- **Substantiu:** es tradueix per **que**. Fa de **CD** quan depèn de verbs principals de voluntat, llengua, sentiment, enteniment o causatius. Si depèn de verbs o expressions impersonals, passius o d'esdeveniment (*euenit, accidit*), fa de **subjecte**. També pot funcionar com a **aposició** d'un substantiu o pronom de l'oració principal.

-Rogo tibi ut uenias. (Et deman que venguis.)

-Euenit ut nemo adesset. (Succeí que no hi havia ningú.)

-Restat ut de me pauca dicam. (Falta que digui unes poques coses sobre mi.)

-Hoc proprium animantium est, ut aliquid appetant. (Això és propi dels éssers vius, que tegin desitjos.)

En oracions negatives s'usa *ut ne*, **que no**.

Amb verbs de **temor**, *ut* té un significat negatiu, **que no**.

-Timeo ut soccii ueniant. (Tem que els aliats no venguin.)

- **Final:** es pot traduir per **per tal que, perquè, per/a + infinitiu** (si el subjecte de la OP és el mateix que el de la OS). Acostuma a dependre de verbs de moviment o causatius i a la principal poden aparèixer partícules com *eo, ideo, idcirco* (per aquesta raó)... Per a les finals negatives s'usa *ut ne*.

-Pater uenit ut donum daret. (El pare va venir per donar un regal.)

-Caesar nuntium misit ut hoc nuntiaret. (Cèsar va enviar un missatger per tal que anunciés això.)

- **Consecutiva:** significa **que**. A la principal hi sol haver correlatius que enuncien la consecutiva: adverbis (*ita, sic, tam, adeo...*), pronoms o adjectius (*is-ea-id, talis-e, tantus-a-um...*) que s'han de traduir (de tal manera, així, tan, tal, tan gran...). Per a les negatives s'usa *ut non*.

-Tam acerrime pugnatum est, ut multi perierint. (Es va lluitar tan durament que molts van morir.)

-Bestiae pro suo partu ita propugnant ut uulnera excipiant. (Els animals lluiten de tal manera per les seves cries que reben ferides.)

- **Concessiva:** es tradueix per **encara que, tot i que**. A la principal acostuma a haver-hi *tamen, attamen, nihilominus* (tanmateix, no obstant)... S'usa *ut non* per a les negatives.

-Ut diues sis, tamen beatus non es. (Encara que siguis ric, tanmateix no ets feliç.)

Ne.

Ne funciona com a adverb negatiu o com a conjunció subordinant.

-Ne scire fas est omnia. (No és possible saber-ho tot.)

Com a conjunció, sempre va seguida d'un verb en **subjuntiu** i pot introduir dos tipus de subordinades. En tots dos casos, hi aporta un matís negatiu.

- **Substantiva (OSS) en funció de CD:** significa **que no**. S'usa *ne* en comptes de *ut* quan l'oració és negativa.

-Rogo tibi ne uenias. (Et deman que no venguis.)

Amb verbs de **prohibició, impediment o dubte** *ne* significa **que**.

-Nos obstatum ne abeamus. (Ens oposam al fet que marxim.)

Amb verbs de **temor** *ne* significa **que**.

-Timeo ne hostis ueniat. (Tem que l'enemic vingui.)

- **Final (OSAdv) en funció de CC:** **per tal que no, perquè no**. S'usa *ne* en comptes de *ut* quan l'oració és negativa.

-Caesar nuntium misit ne hoc nuntiaret. (Cèsar va enviar un missatger per tal que no anunciés això.)